دوری مکانی مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز اصلی آموزشی: چالش‌ها و راهبردها

فرشاد مجیدی و مسعود بیژنی[1*]

(دریافت: ۹۵/۰۳/۰۱؛ پذیرش: ۹۵/۰۸/۲۳)

چکیده

بسیاری از مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی، به دلیل نیاز به زمین‌های کشاورزی، گلخانه‌ها و آزمایشگاه‌ها، در خارج از شهر و دور از محدوده‌ی مراکز اصلی خود (دانشگاه‌های وابسته) واقع شده‌اند. این امر، علی‌رغم برخورداری از برخی مزایای فوق، سبب عدم رضایت و به تبع آن، کاهش رغبت و تمایل برای انتخاب، کار و فعالیت در این مراکز از جانب اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان است. از این رو، هدف پژوهش حاضر بر تحلیل راهبردی دوری مکانی مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز اصلی آموزشی قرار گرفت. این پژوهش، از نظر نوع تحقیق، از نوع کاربردی، از نظر پارادایم تحقیق، از نوع کیفی و از نظر روش تحقیق، توصیفی است که با استفاده از فن دلفی کلاسیک انجام گرفت. نمونه مورد مطالعه که به صورت هدفمند انتخاب شد، آن دسته از اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری کشاورزی و منابع طبیعی بودند که با مقوله دوری مکانی از مراکز اصلی دانشگاهی درگیر هستند. مهم‌ترین نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای دوری مکانی از دیدگاه پاسخگویان شناخته شدند و در انتها میانگین امتیازات هر چهار بخش، با تحلیل ماتریس SWOT محاسبه شد. یافته‌ها نشان داد که نقطه برآیند حاصل از تحلیل ماتریس SWOT در ناحیه WT (راهبرد تدافعی) قرار دارد. بر این اساس، بهتر است ساخت و احداث این مراکز در خارج از دانشگاه اصلی، متوقف شود و برای مراکز دور از دانشگاه‌های اصلی موجود نیز می‌باید تدابیر لازم جهت مرتفع نمودن نقاط ضعف و تهدیدهای موجود به کار گرفته شود.

واژه‌های کلیدی: دوری مکانی، مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی، SWOT، فن دلفی.

[1] به ترتیب، دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد و استادیار ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.
[*] مسئول مکاتبات، پست الکترونیک: mbijani@modares.ac.ir

مقدمه

آموزش به عنوان مؤثرترین ابزار جوامع برای ورود به چالش‌های آینده، مورد توافق قرار گرفته و اصولاً پذیرفته شده است که در پرتو آموزش امروز، دنیای فردا شکل خواهد گرفت (سهرابی و همکاران، ۱۳۹۱). آموزش و پرورش نیروی انسانی یکی از ارکان بنیادی و مهم در رشد و توسعه کشاورزی و روستاییان است و حقیقت آن است که پیشرفت‌های شگفت‌انگیز انسان در دنیای امروز حاصل آموزش و یادگیری است (نجفی و همکاران، ۱۳۹۰). در عرصه‌ی کشاورزی نیز، لازمه‌ی پیشرفت و توسعه، آموزش مستمر کشاورزان و تربیت متخصصان کشاورزی است. تا قبل از پایان قرن ۱۹ میلادی، آموزش رسمی کشاورزی به گونه‌ای که امروز می‌توان دید، آغاز نشده بود؛ بلکه آموزش به شیوه‌ی ابتدایی و بیشتر برای کارگران شاغل در مزارع ارائه می‌شد (Brook, 2011). اما امروزه آموزش به‌طور رسمی در قالب دانشگاه‌ها و مراکز آموزش و پژوهش و به همه‌ی علاقه‌مندان عرصه‌ی کشاورزی ارائه می‌شود. امروزه دانشگاه یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در دگرگونی طرز نگرش و رفتار بشر است که در مسیر رشد اقتصادی، تغییر سطح کیفیت زندگی، ایجاد دانش و مهارت، تأمین فرصت های شغلی و افزایش تولید جامعه به کار گرفته می‌شود و از این رو، در جوامع منزلتی ویژه یافته است (سهرابی و همکاران، ۱۳۹۱).

دانشکده‌های کشاورزی نه تنها بر تربیت نیروی انسانی متخصص و متفکر تأکید دارند، بلکه به تولید دانش و استفاده از آن نیز توجه می‌کنند (دیانی و قاسمی‌تیتکانلو، ۱۳۸۹؛ فلاح‌حقیقی‌صیقلانی و همکاران، ۱۳۹۶). از این رو، افزایش موفقیت تحصیلی دانشجویان رشته‌های مختلف دانشگاهی به طور عام و رشته‌های کشاورزی به طور ویژه، همواره به عنوان یکی از دغدغه‌ها و چالش‌های پیش‌روی دست‌اندرکاران آموزش عالی کشور بوده است (احمدوند و همکاران، ۱۳۹۳). دوره‌های آموزش رسمی کشاورزی در ایران از سال ۱۲۷۹هـ.ش. آغاز گردید که در این دوره اولین آموزشگاه رسمی آموزش کشاورزی تأسیس و به نام مدرسه فلاحت مظفری موسوم شد. پس از شش سال مدرسه فلاحت مظفری در سال ۱۲۸۰ به محل دانشسرای عالی منتقل شد. این آموزشکده یک دوره دانش‌آموخته برای رفع نیازمندی کشور تربیت کرد و سپس تعطیل شد و تا سال ۱۲۹۶ به مدت ۱۱ سال کشور از مدرسه کشاورزی محروم گردید (آزاده و احمدیان، ۱۳۷۲). از آن تاریخ، ایجاد مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی رو به گسترش نهاد؛ به نحوی که امروز شاهد حضور بیش از ۴۰ مرکز دولتی در این عرصه در قالب دانشگاه، پردیس دانشگاهی، دانشکده، پژوهشکده و مرکز آموزش عالی هستیم.

در روند توسعه، دانشگاه‌ها نیز مانند سایر سازمان‌ها با توسعه سریع و ویژه‌ای روبرو هستند و این روند در سراسر جهان در حال انجام است (Moradi *el al*., 2011). در این راستا، نقش مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی در رسیدن به پایداری، به‌ویژه در کشورهایی که وابستگی بیشتری به کشاورزی و منابع طبیعی دارند، به شدت مورد توجه قرار گرفته است (سهرابی و همکاران، ۱۳۹۱). محیط استقرار و راه‌اندازی و مکان قرارگیری این مراکز آموزش عالی نیز به نوبه‌ی خود مهم است. مکان مراکز آموزشی کشاورزی و منابع طبیعی، یا در داخل شهرها یا خارج آن واقع شده‌اند. مکان مراکز آموزشی خارج شهری به دلیل دوری از مرکز شهر، پیامدهای مثبت و منفی خودش را به همراه داشته و دارد (مطهری نژاد و احمدی ده قطبی، ۱۳۹۳). مراکز آموزش کشاورزی وابسته به دانشگاه‌ها در قالب دانشکده‌ها و پژوهشکده‌های کشاورزی که عمدتاً دور از مراکز اصلی دانشگاهی هستند از این قضیه مستثنا نمی‌باشند.

مکان‌یابی ایجاد و توسعه‌ی سازمانی از جمله تصمیم‌های بنیادین و راهبردی است که تأثیر بسزایی بر جنبه‌های مختلف عملکردی سازمان دارد. از آنجایی که سازمان در مکان انتخاب شده برای مدت طولانی استقرار خواهد یافت و نیز تغییر مکان مستلزم صرف هزینه و زمان بسیار زیادی است؛ از این رو، تصمیم‌گیری در مورد مکان یک نهاد دارای اثرات بلند مدت بوده و اثرات نامطلوب آن اغلب غیرقابل جبران است. به عبارت دیگر، در صورتی که مکان مناسبی برای یک فعالیت انتخاب نشود، ممکن است تمام تلاش‌های دیگر سازمان برای بهبود عملکرد، کاهش هزینه‌ها و اجرای برنامه‌ها تحت شعاع قرار گیرد (عباسی و ربیعی، ۱۳۹۱).

کشورهای پیشرفته از نظر سیاست‌های کلان رشد سازمان، حتی برای محل استقرار سازمان در سطح کشور، مقررات و برنامه‌های خاصی دارند. جلوگیری از رشد بیش از حد شهرهای بزرگ، رشد متوازن بر حسب تقسیم‌بندی

جغرافیایی، توجه به مسائل محیط‌زیستی، سیاسی و نظامی از جمله عوامل کلان تأثیرگذار در استقرار سازمان در کشور است و دولت‌ها در این زمینه باید برنامه‌های لازم را داشته باشند (فرقانی و همکاران، ۱۳۸۶).

محیط یکی از عامل‌های مهم در معادلات زندگی و کار انسان است. امروزه مطالعات بسیاری بر روی رابطه بین انسان و محیط اطراف انجام گرفته است (Bijani & Hayati, 2011). در این رابطه، انجام مطالعه‌ی دقیق مکان‌یابی پیش از استقرار و راه‌اندازی سازمان، اهمیت فراوانی دارد و می‌تواند جنبه‌ی پیشگیرانه بر هزینه‌های مازاد و مشکلات مربوطه داشته باشد. شواهد متعدد در داخل و خارج کشور نشان می‌دهد که مکان‌یابی نامناسب و ایجاد و استقرار بدون مطالعه‌ی دقیق برخی از طرح‌ها و نهادها در مکان‌های نامناسب، ادامه‌ی فعالیت آن‌ها را با هزینه‌های فراوان روبرو ساخته و در مواردی هم غیر ممکن کرده است (Badri, 2007).

دیانی و قاسمی‌تیتکانلو (۱۳۸۹)، در پژوهشی با عنوان بررسی جایگاه آموزشی و پژوهشی کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد و سنجش تأثیر دو عامل فاصله مکانی و آگاهی بر میزان استفاده دانشجویان از آن کتابخانه، به بررسی تأثیر فاصله مکانی بر استفاده از کتابخانه دانشگاه مرکزی پرداخته و در پایان به این نتیجه رسیده‌اند که دوری مکانی رابطه مستقیم و معنی‌داری با استفاده از کتابخانه دارد؛ یعنی، هرچه دانشجویان در فاصله بیشتری از کتابخانه قرار داشته باشند میزان استفاده آن‌ها از کتابخانه کمتر می‌شود.

عباسی و ربیعی (۱۳۹۱)، در پژوهشی به بررسی فرآیند تصمیم‌گیری در خصوص مکان استقرار سازمان پرداخته‌اند. آن‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که مجموعه‌ای از عوامل کیفی و کمی بر انتخاب مکان سازمان دخالت دارند و این تصمیم نیازمند کارگروهی و خرد جمعی است. همچنین مشارکت نظام‌مند خرد جمعی و به‌کارگیری هدفمند عوامل مکان‌یابی در فرآیند تصمیم‌گیری، نیازمند الگوهای کارآمد و جامع‌نگر در یک فرآیند تصمیم‌گیری است.

با توجه به موارد فوق‌الذکر، این مطالعه به دنبال آن بود تا با واکاوی و تحلیل مشکلاتی که دانشجویان، اعضای هیأت علمی و کارکنان مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی که از مراکز اصلی آموزشی دانشگاهی و پژوهشی وابسته به آن‌ها دور هستند، پیامدها و راهکارهای برون‌رفت از این مشکلات را ارائه دهد.

همان‌گونه که در جدول ۱ آمده است، ۱۴ مورد از ۴۲ مرکز آموزش و پژوهشی عالی کشاورزی و منابع طبیعی دولتی کشور در خارج از دانشگاه‌ها و مراکز علمی اصلی وابسته به آن‌ها واقع شده‌اند، که عبارتند از: پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، پردیس ابوریحان دانشگاه تهران، دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز، دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه، دانشکده کشاورزی دانشگاه زابل، دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی شاهرود، دانشکده علوم زراعی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه اراک، دانشکده کشاورزی دانشگاه لرستان، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه گنبدکاووس، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و دانشکده کشاورزی دانشگاه بیرجند. در بین دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی، دانشکده کشاورزی دانشگاه زابل با ۲۱۶ کیلومتر و دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس با ۲۱۵ کیلومتر فاصله از دانشگاه اصلی، دارای بیشترین فاصله در بین تمامی دانشکده‌های خارج از دانشگاه اصلی می‌باشند، همچنین دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی شاهرود با ۳/۵ کیلومتر فاصله از دانشگاه اصلی و پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه با ۵ کیلومتر فاصله از دانشگاه‌های اصلی، دارای کمترین فاصله از دانشگاه‌های اصلی در بین دانشکده‌های خارج دانشگاه می‌باشند. علاوه بر این دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی خارج از دانشگاه‌های اصلی به طور میانگین دارای فاصله‌ی ۲۰ کیلومتری از دانشگاه‌های اصلی می‌باشند.

روش پژوهش

از نظر نوع تحقیق، پژوهش حاضر از نوع کاربردی، از نظر پارادایم تحقیق، از نوع کیفی و از نظر روش تحقیق، توصیفی بود (نعیمی و صدیقی، ۱۳۹۲؛ Namdar & Sadighi, 2013) که با استفاده از فن پیمایش، اطلاعات لازم در قالب فن دلفی کلاسیک در سه مرحله جمع‌آوری گردید؛ بدین صورت که در مرحله‌ی اول تعداد چهار پرسش باز (به شرح زیر)، جهت پاسخگویی به ۲۶ نفر صاحب‌نظر، اعضای هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی و دانشجویان دکتری

دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی ارسال گردید. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند بود.

۱ـ اصلی‌ترین مشکلات دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز آموزش عالی چیست؟

۲ـ راهکارهای برون‌رفت از مشکلات دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز آموزش عالی از نظر شما کدام‌ها هستند؟

۳ـ پیامدهای دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز آموزش عالی از نظر شما چیست؟

۴ـ نقطه نظرات خویش را در مورد هر یک از نقاط ضعف، قوت، تهدیدها و فرصت‌های دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی، از مراکز آموزش عالی وابسته به آن‌ها بیان فرمایید.

به منظور دستیابی به راهبردهایی جهت بهبود وضعیت دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی خارج از دانشگاه‌های اصلی مربوطه، تلاش شد با ابزار پرسشنامه باز پاسخ، نظرات نمونه مورد مطالعه (تعدادی از اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری) که به گونه‌ای با دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی درگیر و آشنا بودند، جمع‌آوری شود. در این راستا، از فن SWOT جهت تحلیل داده‌ها و استخراج راهبردهای مربوطه بهره گرفته شد. دلیل انتخاب اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری به عنوان کارشناسان پاسخگو، آن بود که این افراد مدت زمان زیادی را در مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی سپری کرده و از تجربه و تخصص کافی برای پاسخگویی برخوردارند. از طرفی این افراد به‌گونه‌ای هدفمند انتخاب شدند که این دوری مکانی را از نزدیک در قالب دانشکده‌های مختلف، تجربه کرده باشند.

عبارت SWOT، حروف اول چهار کلمه انگلیسی Strength (S)، Weakness (W)، Opportunity (O) و Threat (T) است (محمدی ده چشمه و زنگی‌آبادی، ۱۳۸۶). SWOT یکی از فنون مناسب برای فرآیند برنامه‌ریزی راهبردی است (زنگی‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۰؛ محمدی ده چشمه و زنگی‌آبادی، ۱۳۸۶). تجزیه و تحلیل SWOT، شامل شناسایی نظام‌مند عواملی است که راهبرد، باید بهترین سازگاری را با آن‌ها داشته باشد. منطق رویکرد مذکور این است که راهبرد اثربخش، باید قوت‌ها و فرصت‌های سامانه (System) را به حداکثر رسانده و ضعف‌ها و تهدیدها را حداقل نماید. این منطق اگر درست به کار رود، نتایج بسیار خوبی برای انتخاب و طراحی یک راهبرد اثربخش (Effectiveness Strategy) خواهد داشت (زنگی‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۰).

ماتریس SWOT دارای ۴ دسته راهبرد است که عبارتند از: ۱ـ راهبردهای تهاجمی (SO) ۲ـ راهبردهای رقابتی (ST)، ۳ـ راهبردهای محافظه‌کارانه (WO) و ۴ـ راهبردهای تدافعی (WT) (جدول ۲).

تحلیل SWOT یکی از ابزارهای راهبردی تطابق نقاط قوت و ضعف درون سازمان با فرصت‌ها و تهدیدهای برون سازمانی است. برای این منظور در چهار حالت کلی SO، ST، WO و WT پیوند داده می‌شوند و گزینه‌های راهبردی از بین آن‌ها انتخاب می‌شوند. این ماتریس متشکل از یک جدول مختصات دو بعدی است که هریک از چهار ناحیه آن نشانگر یک دسته راهبرد هست. این راهبردها عبارتند از:

۱- راهبرد تهاجمی (SO): راهبردهای حداکثر استفاده از فرصت‌های محیطی با بکارگیری نقاط قوت سازمان است.

۲- راهبرد محافظه‌کارانه (WO): راهبردهای استفاده از مزیت‌های بالقوه‌ای که در فرصت‌های محیطی نهفته است و برای جبران نقاط ضعف موجود در سازمان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳- راهبردهای رقابتی (ST): راهبردهای استفاده از نقاط قوت سازمان برای جلوگیری از مواجهه با تهدیدات می‌باشد.

۴- راهبردهای تدافعی (WT): راهبردهایی برای به حداقل رساندن زیان‌های ناشی از تهدیدها و نقاط ضعف است (الماسی و همکاران، ۱۳۹۱).

در فاز اول، ۱۸ نفر از ۲۶ نفر نمونه آماری، آمادگی خود را برای همکاری اعلام کردند و به پرسشنامه فاز اول پاسخ دادند؛ برای پرسش اول، "اصلی‌ترین مشکلات دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز آموزش عالی چیست؟"، با ترکیب موارد مشابه، ۳۱ مشکل، استخراج شد. برای پرسش دوم، "راهکارهای برون رفت از مشکلات دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز آموزش عالی از نظر شما کدام‌ها هستند؟"، با ترکیب موارد مشابه، ۲۷ راهکار، استخراج گردید. برای پرسش سوم فاز اول پژوهش، "پیامدهای دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از

مراکز آموزش عالی از نظر شما چیست؟"، ۲۶ پیامد، استخراج گردید و در نهایت برای پرسش چهارم تحقیق که نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصت‌های دوری مکانی بودند با ترکیب موارد مشابه و با توجه به همپوشانی برخی از موارد به دست آمده با پرسش‌های پیشین، به ترتیب ۱۳ مورد برای نقاط قوت، ۲۹ مورد برای نقاط ضعف، ۲۰ مورد برای فرصت‌ها و ۱۱ مورد برای تهدیدها استخراج گردید.

در فاز دوم، پاسخ‌های دریافت شده بر اساس میزان تکرار، در قالب چهار مورد نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها برای استفاده در تحلیل SWOT، در طیف لیکرت ۱۱ تایی از صفر (کمترین میزان موافقت) تا ۱۰ (بیشترین میزان موافقت) دسته‌بندی گردید و جهت پاسخگویی به ۱۸ پاسخگویی که در مرحله اول به پرسشنامه پاسخ داده بودند، ارسال شد. در این مرحله پاسخگویان در مقابل هر کدام از گویه‌ها به تعیین میزان اهمیت آن با توجه به مقیاس ارائه شده پرداختند. روایی پرسشنامه در هر مرحله توسط متخصصان ترویج و آموزش کشاورزی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. در مورد پایایی پرسشنامه نیز، در فن دلفی، زمانی که حجم گروه بیش از ۱۳ کارشناس باشد، پایایی بیش از ۸۰ درصد برآورد می‌شود (نعیمی و صدیقی، ۱۳۹۲).

در فاز سوم، پاسخ‌های دریافت شده در فاز دوم رتبه‌بندی شدند و برای سنجش میزان توافق پاسخگویان، پرسشنامه‌ای با گویه‌های مرتب شده طراحی و به پاسخگویان ارسال شد. در این مرحله، از مجموع ۱۸ نفری که در فاز دوم به پرسشنامه‌ها پاسخ داده بودند، ۱۵ نفر پرسشنامه‌ها را مورد توافق سنجی قرار دادند. از آنجا که هیچ‌کدام از گویه‌های مورد توافق سنجی نمونه مورد مطالعه، با توافق کمتر از ۷۵ درصد مواجه نبود، هیچ گویه‌ای حذف نشد.

یافته‌ها و بحث

نتایج آمار توصیفی نشان داد که بیشترین فراوانی سنی پاسخگویان در دامنه‌ی ۲۵ تا ۳۵ سال و میانگین سن پاسخگویان ۳۵/۲۹ سال بود، همچنین کمینه سن پاسخگویان ۲۵ سال و بیشینه آن‌ها ۴۹ سال بود. ۶۱/۱ درصد از پاسخگویان مرد بودند و در نهایت از نظر درجه علمی، ۵۰ درصد پاسخگویان استادیار، ۳۳ درصد دانشجوی دکتری و ۱۷ درصد آن‌ها دانشیار بودند (جدول ۳).

چهار قسمت مربوط به نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها در SWOT بر اساس نظر پاسخگویان و مقدار میانگین به دست آمده به ترتیب ادامه دسته‌بندی شدند.

۱ـ نقاط قوت دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی

در دسته‌بندی گویه‌های نقاط قوت از دیدگاه پاسخگویان، همان‌طور که در جدول ۴ آمده است. گویه‌ی "ایجاد فضای بیشتر برای عملیات میدانی و آزمایشگاهی" با میانگین ۸/۳۹ دارای بیشترین میانگین بود و بعد از این مورد، گویه‌های "تردد وسایل نقلیه سنگین و ادوات کشاورزی" با میانگین ۷/۲۸ و "نزدیکی و هم‌جواری با طبیعت و شرایط بکر کشاورزی و روستایی" با میانگین ۶/۷۸ در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفتند. همچنین در جدول (۴) و فاز اول آن، گویه"نزدیکی و هم‌جواری با طبیعت و شرایط بکر کشاورزی و روستایی" با هفت بار تکرار در رتبه دوم قرار گرفته است؛ در حالی که در فاز دوم جای این گویه تغییر کرده است و به رتبه‌ی سوم انتقال یافته است، به نظر می‌رسد برخی از گزینه‌ها در فاز اول از دید پاسخگویان دورمانده‌اند.

۲ـ نقاط ضعف دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی

جدول ۵ لیست نقاط ضعف دوری مکانی مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز دانشگاهی اصلی وابسته را از دیدگاه پاسخگویان نشان می‌دهد، گویه‌های "افزایش هزینه‌های ایاب و ذهاب کارکنان، اعضای هیأت علمی و دانشجویان"، "دسترسی کمتر به امکانات رفاهی موجود در دانشگاه" و "کاهش تعامل دانشجویان و اساتید رشته‌ی کشاورزی و منابع طبیعی با سایر رشته‌ها"به ترتیب با بیشترین مقدار میانگین در رتبه‌های اول تا سوم قرار گرفتند. همچنین گویه‌ی "کاهش ارتباط دانشجویان با فضا و مراکز شهر" در فاز اول به لحاظ تعداد تکرار در رتبه‌ی دوم قرار داشت، اما در فاز دوم در رتبه‌ی ۱۰ جای گرفت. این ناهمخوانی در رتبه‌ی این گویه‌ها می‌تواند ناشی از اثر به یاد نداشتن آن یا عدم دقت پاسخگویان در فاز اول پژوهش باشد.

جدول ۱ ـ فاصله‌ی مکانی مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز اصلی وابسته

ردیف	دانشگاه/دانشکده/پژوهشکده کشاورزی و منابع طبیعی	فاصله (km)	ردیف	دانشگاه/دانشکده/پژوهشکده کشاورزی و منابع طبیعی	فاصله (km)	ردیف	دانشگاه/دانشکده/پژوهشکده کشاورزی و منابع طبیعی	فاصله (km)
۱	دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس	۲۸	۱۵	دانشکده کشاورزی دانشگاه زنجان	۰	۲۹	دانشکده کشاورزی دانشگاه یاسوج	۰
۲	دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس	۲۱۵	۱۶	دانشکده کشاورزی دانشگاه شهرکرد	۰	۳۰	دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه	۰
۳	پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران	۴۲	۱۷	دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز	۰	۳۱	پژوهشکده علوم و صنایع غذایی مشهد	۰
۴	پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه	۵	۱۸	دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان	۰	۳۲	دانشکده منابع طبیعی دانشگاه زابل	۰
۵	پژوهشکده کشاورزی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران	۰	۱۹	دانشکده منابع طبیعی دانشگاه صنعتی اصفهان	۰	۳۳	دانشکده کشاورزی دانشگاه زابل	۲۱۶
۶	دانشکده علوم زراعی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری	۶۷	۲۰	دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی شاهرود	۳/۵	۳۴	دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان	۰
۷	دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد	۰	۲۱	دانشکده منابع طبیعی دانشگاه کردستان	۰	۳۵	پردیس ابوریحان دانشگاه تهران	۴۶
۸	دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه اراک	۱۵	۲۲	دانشکده کشاورزی دانشگاه باهنر کرمان	۰	۳۶	دانشکده کشاورزی دانشگاه ایلام	۰
۹	دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه خلیج‌فارس بوشهر	۰	۲۳	دانشکده کشاورزی دانشگاه مراغه	۰	۳۷	دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان	۰
۱۰	دانشکده کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان	۰	۲۴	دانشکده کشاورزی دانشگاه لرستان	۱۵	۳۸	دانشکده منابع طبیعی دانشگاه گیلان	۳۵
۱۱	دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه گنبدکاووس	۹۴	۲۵	دانشکده کشاورزی دانشگاه ولی‌عصر رفسنجان	۰	۳۹	دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز	۰
۱۲	دانشکده منابع طبیعی و کویر شناسی دانشگاه یزد	۰	۲۶	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری	۰	۴۰	دانشکده کشاورزی دانشگاه فسا	۰
۱۳	دانشکده کشاورزی دانشگاه محقق اردبیلی	۰	۲۷	دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۰	۴۱	پژوهشکده محیطی دانشگاه شهید بهشتی تهران	۰
۱۴	دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز	۱۸	۲۸	دانشکده کشاورزی دانشگاه بیرجند	۱۱	۴۲	دانشکده منابع آب دانشگاه شهید چمران اهواز	۰

جدول ۲ـ ماتریس SWOT و نحوه تعیین راهبردها

ماتریس SWOT		داخلی	
		قوت‌ها (S)	ضعف‌ها (W)
خارجی	فرصت‌ها (O)	راهبردهای تهاجمی (SO)	راهبردهای محافظه‌کارانه (WO)
	تهدیدها (T)	راهبردهای رقابتی (ST)	راهبردهای تدافعی (WT)

جدول ۳ـ آمار توصیفی پاسخگویان (n=۱۸)

متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر	درصد تجمعی	میانگین	انحراف معیار	نما	کمینه	بیشینه
سن (سال)	(۲۵≤ X_i <۳۵)	۱۰	۵۵/۶	۵۸/۸	۵۸/۸	۳۵/۲۹	۶/۱۷	۳۰	۲۵	۴۹
	(۳۵≤ X_i ≤۴۹)	۷	۳۸/۹	۴۱/۲	۱۰۰					
	بدون پاسخ	۱	۵/۵							
جنیست	مرد	۱۱	۶۱/۱					مرد		
	زن	۷	۳۸/۹							
درجه علمی	دانشجوی دکتری	۶	۳۳/۳		۳۳/۳			استادیار		
	استادیار	۹	۵۰/۰		۸۳/۳					
	دانشیار	۳	۱۶/۷		۱۰۰					

جدول ۴ ـ رتبه‌بندی نقاط قوت بر اساس نظر پاسخگویان در فاز اول، دوم و سوم

ردیف	نقاط قوت	فاز اول	فاز دوم			فاز سوم	
		تعداد تکرار	میانگین*	انحراف معیار	ضریب تغییرات (CV)	رتبه	درصد توافق**
۱	ایجاد فضای بیشتر برای عملیات میدانی و آزمایشگاهی	۱۴	۸/۳۹	۱/۴۶	۰/۱۷	۱	۱۰۰
۲	امکان تردد وسایل نقلیه سنگین و ادوات کشاورزی	۱	۷/۲۸	۱/۴۴	۰/۲۰	۲	۹۳/۳۳
۷	نزدیکی و هم‌جواری با طبیعت و شرایط بکر کشاورزی و روستایی	۷	۶/۷۸	۳/۰۰	۰/۴۴	۳	۱۰۰
۳	ایجاد فرصتی برای لمس مستقیم مشکلات که می‌تواند مبنایی برای انجام کارهای علمی و پژوهشی در دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی را فراهم کند.	۱	۶/۵۹	۲/۰۳	۰/۳۱	۴	۹۳/۳۳
۱۱	افزایش ارتباط و همکاری بین رشته‌ها و گرایش‌های مختلف کشاورزی	۲	۶/۴۷	۳/۰۴	۰/۴۷	۵	۹۳/۳۳
۸	امکان انجام فعالیت‌های درآمدزای بیشتر و در سطح وسیع‌تر	۱	۶/۳۱	۲/۷۵	۰/۴۴	۶	۹۳/۳۳
۹	آماده شدن دانشجویان جهت کار در مکان‌های دور از شهرها و مراکز شهری پس از دانش‌آموختگی	۳	۶/۰۶	۲/۶۸	۰/۴۴	۷	۹۳/۳۳
۱۲	کنترل بیشتر بیماری‌ها دامی و گیاهی	۱	۵/۵۰	۲/۵۷	۰/۴۷	۸	۸۶/۶۶
۴	امکان کمک و مساعدت درسی برای دانشجویان خوابگاهی در محیط دانشکده	۱	۵/۲۸	۲/۱۰	۰/۴۰	۹	۹۳/۳۳
۵	تخصصی‌تر شدن امکانات مختص کشاورزی و منابع طبیعی	۲	۵/۱۲	۲/۰۵	۰/۴۰	۱۰	۹۳/۳۳
۶	افزایش ارتباط رشته‌های کشاورزی و منابع طبیعی	۱	۵/۱۲	۲/۰۵	۰/۴۰	۱۰	۹۳/۳۳
۱۰	امکان مطالعه مازاد و فعالیت عملی کشاورزی	۲	۵/۰۰	۲/۳۰	۰/۴۶	۱۱	۹۳/۳۳
۱۳	تقویت حس استقلال‌طلبی دانشجویان کشاورزی و منابع طبیعی	۱	۴/۶۱	۲/۷۸	۰/۶۰	۱۲	۸۶/۶۶
	میانگین کل			۶/۰۴			

* این میانگین در طیف ۱۱تایی (صفر کمترین میزان موافقت تا ۱۰ بیشترین میزان موافقت) از نظر پاسخگویان به دست آمده است.
**حداقل درصد توافق قابل قبول، ۷۵ درصد می‌باشد.

۳ـ فرصت‌های ناشی از دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی

بر اساس نظر پاسخگویان و طبق جدول ۶، گویه‌های "دوری مکانی می‌تواند یک فرصت بهتر جهت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجویان و اعضای هیأت علمی کشاورزی و منابع طبیعی به سبب نزدیک‌تر بودن به مزارع و باغات باشد"، "دوری مکانی می‌تواند بهره‌مندی از درآمدهای جانبی فعالیت‌های زراعی و دامپروری را بالاتر ببرد" و "دوری مکانی امکان توسعه محصولات زراعی و دامپروری می‌تواند افزایش یابد" به ترتیب با میانگین ۸، ۷/۲۲ و ۷/۱۱ مهم‌ترین فرصت‌ها بودند.

۴ـ تهدیدهای ناشی از دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی

دسته‌بندی تهدیدهای دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی از دیدگاه پاسخگویان در جدول ۷ تنظیم شده است که از جمله مهم‌ترین تهدیدها می‌توان به "هدر دادن زمان و انرژی دانشجویان و اعضای هیأت علمی"، "ایجاد خطرات در رفت و آمدهای مکرر برای دانشجویان، کارکنان و اعضای هیأت علمی" و "دور ماندن دانشجویان از فضای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه" به ترتیب با میانگین‌های ۷/۷۲، ۷/۶۱ و ۷/۲۸ اشاره کرد.

جدول ۵ـ رتبه‌بندی نقاط ضعف بر اساس نظر پاسخگویان در فاز اول، دوم و سوم

ردیف	نقاط ضعف	فاز اول	فاز دوم				فاز سوم
		تعداد تکرار	میانگین*	انحراف معیار	ضریب تغییرات(CV)	رتبه	درصد توافق**
۲	افزایش هزینه‌های ایاب و ذهاب کارکنان، اعضای هیأت علمی و دانشجویان	۱۶	۸/۸۲	۱/۲۳	۰/۱۴	۱	۱۰۰
۱	دسترسی کمتر به امکانات رفاهی موجود در دانشگاه	۵	۸/۵۰	۱/۰۴	۰/۱۲	۲	۱۰۰
۵	کاهش تعامل دانشجویان و اساتید رشته‌ی کشاورزی و منابع طبیعی با سایر رشته‌ها	۴	۸/۳۳	۱/۸۴	۰/۲۲	۳	۹۳/۳۳
۳	اتلاف وقت اعضای هیأت علمی و دانشجویان برای رفت و آمد به دانشکده	۶	۸/۲۸	۱/۶۷	۰/۲۰	۴	۱۰۰
۴	حضور اندک مسئولان دانشگاه در دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی	۴	۷/۷۲	۱/۶۴	۰/۲۱	۵	۹۳/۳۳
۱۰	عدم دسترسی فرد به امکانات مرکز مثل کتابخانه و مراکز تحقیقی مرکزی	۳	۷/۶۱	۲/۱۵	۰/۲۸	۶	۹۳/۳۳
۸	کاهش مشارکت دانشجویان و اساتید کشاورزی و منابع طبیعی در کارگاه‌های آموزشی، نشست‌های علمی و همایش‌های دانشگاه	۴	۷/۴۱	۱/۹۳	۰/۲۶	۷	۹۳/۳۳
۱۲	امنیت پایین وسایل نقلیه و محیط‌های خارج شهرها	۳	۷/۱۷	۲/۳۳	۰/۳۳	۸	۹۳/۳۳
۹	نابرابری آموزشی و امکانات کمک آموزشی برای دانشجویان این رشته‌ها نسبت به سایر رشته‌ها	۶	۷/۱۲	۱/۸۷	۰/۲۶	۹	۹۳/۳۳
۱۳	کاهش ارتباط دانشجویان با فضا و مراکز شهر	۸	۷/۰۶	۲/۳۶	۰/۳۳	۱۰	۱۰۰
۱۴	محصور شدن در جامعه بسته دانشکده	۲	۷/۰۰	۲/۳۰	۰/۳۳	۱۱	۹۳/۳۳
۶	افزایش افسردگی در دانشجویان به واسطه‌ی دوری مراکز خوابگاهی دانشکده‌ها از مراکز تفریحی و جاذبه‌های مراکز شهرها	۲	۶/۸۳	۱/۵۴	۰/۲۳	۱۲	۹۳/۳۳
۱۸	کاهش انگیزه در بسیاری از متقاضیان تحصیل در رشته‌های کشاورزی	۲	۶/۷۸	۲/۷۳	۰/۴۰	۱۳	۹۳/۳۳
۷	کم بودن امکانات زیرساختی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی خارج شهر	۳	۶/۶۱	۱/۶۰	۰/۲۴	۱۴	۹۳/۳۳
۱۷	سخت‌تر شدن امکان کار پاره‌وقت برای دانشجویان نیازمند به کار پاره‌وقت	۱	۶/۴۴	۲/۴۳	۰/۳۸	۱۵	۹۳/۳۳
۱۱	کاهش انگیزه کارکنان و اعضای هیأت علمی	۲	۶/۳۹	۲/۰۳	۰/۳۲	۱۶	۹۳/۳۳
۱۵	افزایش فاصله و دوری از مراکز اداری و خدماتی شهرها	۲	۶/۳۸	۲/۲۹	۰/۳۶	۱۷	۹۳/۳۳
۱۹	امکان اسکان محدود دانشجویان، اعضای هیأت علمی، کارکنان و خانواده‌های ایشان در دانشکده	۱	۶/۱۱	۲/۴۷	۰/۴۰	۱۸	۹۳/۳۳
۱۶	عدم اسکان دانشجویان دختر در دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی (در برخی از مراکز)	۱	۶/۰۶	۲/۱۶	۰/۳۵	۱۹	۸۶/۶۶
۲۲	عدم امکان انتخاب دروس متنوع با اساتید مختلف (برای دروس عمومی و پایه)	۱	۶/۰۵	۳/۱۳	۰/۵۲	۲۰	۸۶/۶۶
۲۰	کاهش در عملکرد علمی دانشجویان به واسطه‌ی ایجاد حالت خستگی که در اثر طی کردن یک مسیر طولانی ایجاد می‌شود.	۱	۵/۵۰	۲/۳۵	۰/۴۳	۲۱	۹۳/۳۳
۲۱	کمبود منابع مالی و اعتبارات برای ساماندهی فضای دانشکده‌ها و در نتیجه ایجاد آلودگی منظر	۱	۵/۱۸	۲/۶۰	۰/۵۰	۲۲	۹۳/۳۳
۲۵	عدم حضور به موقع در کلاس‌های موجود در دانشکده	۱	۵/۰۶	۳/۰۵	۰/۶۰	۲۳	۸۶/۶۶
۲۳	عدم حضور مستمر دانشجویان در دانشکده	۱	۴/۹۴	۲/۷۵	۰/۵۶	۲۴	۹۳/۳۳
۲۶	آلودگی محیط‌زیست در اثر افزایش تعدد رفت و آمدهای وسایل نقلیه	۱	۴/۶۹	۲/۹۸	۰/۶۳	۲۵	۸۶/۶۶
۲۴	کنترل ضعیف بر نحوه عملکرد کارکنان و اعضای هیأت علمی	۱	۴/۶۷	۲/۷۶	۰/۵۹	۲۶	۹۳/۳۳
۲۷	وجود تضادهای فرهنگی به دلیل آشنا نبودن افراد به فرهنگ ساکنان مناطق دور از مرکز	۱	۴/۳۹	۲/۹۱	۰/۶۶	۲۷	۸۶/۶۶
	میانگین کل		۶/۴۸				

* این میانگین در طیف ۱۱تایی (صفر کمترین میزان موافقت تا ۱۰ بیشترین میزان موافقت) از نظر پاسخگویان به دست آمده است.

**حداقل درصد توافق قابل قبول، ۷۵ درصد می‌باشد.

جدول ۶ـ رتبه‌بندی فرصت‌ها بر اساس نظر پاسخگویان در فاز اول، دوم و سوم

ردیف	فرصت‌ها	فاز اول	فاز دوم				فاز سوم
		تعداد تکرار	میانگین*	انحراف معیار	ضریب تغییرات (CV)	رتبه	درصد توافق**
۱	دوری مکانی می‌تواند یک فرصت بهتر جهت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجویان و اعضای هیأت علمی کشاورزی و منابع طبیعی به سبب نزدیک‌تر بودن به مزارع و باغات باشد.	۴	۸/۰۰	۲/۱۱	۰/۲۶	۱	۱۰۰
۲	دوری مکانی می‌تواند بهره‌مندی از درآمدهای جانبی فعالیت‌های زراعی و دامپروری را بالاتر ببرد.	۳	۷/۲۲	۱/۸۷	۰/۲۶	۲	۹۳/۳۳
۳	دوری مکانی امکان توسعه محصولات زراعی و دامپروری می‌تواند افزایش یابد.	۳	۷/۱۱	۲/۳۰	۰/۳۲	۳	۹۳/۳۳
۴	دوری مکانی می‌تواند باعث آرامش بیشتر در محیط کار و دوری از آلودگی محیط‌های شهری باشد.	۳	۶/۸۳	۲/۴۶	۰/۳۶	۴	۹۳/۳۳
۷	دوری مکانی می‌تواند فرصت مناسبی برای مطالعه مازاد و فعالیت عملی کشاورزی داشته باشد.	۳	۶/۷۲	۲/۵۶	۰/۳۸	۵	۹۳/۳۳
۶	دوری مکانی می‌تواند باعث امکان گسترش راحت‌تر زیر ساخت‌ها در مراکز کشاورزی و منابع طبیعی	۲	۶/۳۹	۲/۳۶	۰/۳۷	۶	۹۳/۳۳
۸	دوری مکانی می‌تواند امکان برنامه‌ریزی‌های اشتغال و کارآفرینی دانش‌آموختگان کشاورزان و منابع طبیعی را بالا ببرد.	۲	۶/۳۳	۲/۴۷	۰/۳۹	۷	۹۳/۳۳
۹	دوری از شهرها و فضای مصنوعی آن و هم‌جواری با مکان‌های طبیعی می‌تواند یک فرصت برای مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی باشد.	۱	۶/۰۶	۲/۶۲	۰/۴۳	۸	۹۳/۳۳
۱۲	دوری مکانی می‌تواند امکان ایجاد فضاهای ورزشی و رفاهی برای دانشجویان و همکاران را بالا ببرد.	۲	۵/۸۳	۲/۷۳	۰/۴۷	۹	۹۳/۳۳
۱۰	دوری می‌تواند فرصتی جهت مسأله‌محوری و کشاورزمحوری به جای مسأله‌سازی ذهنی باشد.	۱	۵/۸۲	۲/۵۳	۰/۴۳	۱۰	۹۳/۳۳
۱۴	دوری مکانی می‌تواند فرصتی برای استفاده از امکانات و خدمات مراکز تخصصی پیرامون مثلاً دیگر دانشکده‌ها یا مراکز تحقیقاتی زیر مجموعه کشاورزی باشد.	۱	۵/۵۹	۲/۶۷	۰/۴۸	۱۱	۹۳/۳۳
۱۸	دوری مکانی می‌تواند امکان بیشتری جهت دسترسی و ارتباط بیشتر روستاییان اطراف دانشکده با استادان و دانشجویان فراهم سازد.	۲	۵/۳۹	۳/۲۰	۰/۵۹	۱۲	۹۳/۳۳
۱۷	دوری مکانی می‌تواند تجربه شرایط سخت زندگی برای دانشجویان همراه با امکانات محدودتر نسبت به پردیس مرکزی باشد.	۱	۵/۲۹	۲/۹۱	۰/۵۵	۱۴	۹۳/۳۳
۱۵	دوری مکانی می‌تواند امکان ایجاد مراکز علمی پیشرو که پشتوانه اقتصادی و علمی را برای دانشکده‌ها و حتی خود دانشجویان را افزایش دهد.	۱	۵/۲۴	۲/۵۴	۰/۴۸	۱۳	۹۳/۳۳
۱۶	دوری مکانی می‌تواند باعث انجام طرح و پروژه‌های کلان کشاورزی با مشارکت استادان و دانشجویان رشته‌های مختلف کشاورزی و منابع طبیعی شود.	۱	۵/۲۲	۲/۷۸	۰/۵۰	۱۵	۹۳/۳۳
۵	می‌تواند فرصتی برای برقراری مقدمات استقلال دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی باشد.	۱	۵/۱۷	۱/۸۷	۰/۳۶	۱۶	۹۳/۳۳
۱۱	دوری مکانی می‌تواند تفویض اختیار به معاونت‌های اداری دانشکده‌های کشاورزی در راستای جلوگیری از افزایش غیرضروری برخی از روندهای اداری برای دانشجویان و استادها را افزایش دهد.	۱	۴/۸۳	۲/۲۰	۰/۴۶	۱۷	۹۳/۳۳
۱۳	دوری مکانی می‌تواند باعث تقویت جایگاه رشته‌های کشاورزی در دیدِ مسئولان شود.	۱	۴/۷۲	۲/۲۴	۰/۴۷	۱۸	۸۶/۶۶
۱۹	دوری مکانی می‌تواند امکان ارائه‌ی خدمات برای برخی از مراکز خدماتی کشاورزی و منابع طبیعی جهت بالا بردن بازگشت سرمایه را بالا ببرد.	۱	۴/۳۰	۳/۰۰	۰/۶۹	۱۹	۹۳/۳۳
۲۰	دوری مکانی می‌تواند امکان تمرکز بیشتر دانشجویان بر امور درسی و پژوهشی را افزایش دهد.	۱	۴/۱۱	۲/۹۵	۰/۷۲	۲۰	۸۶/۶۶
	میانگین کل			۵/۸۱			

* این میانگین در طیف ۱۱تایی (صفر کمترین میزان موافقت تا ۱۰ بیشترین میزان موافقت) از نظر پاسخگویان به دست آمده است.

**حداقل درصد توافق قابل قبول، ۷۵ درصد می‌باشد.

جدول ۷ـ رتبه‌بندی تهدیدها بر اساس نظر پاسخگویان در فاز اول، دوم و سوم

ردیف	تهدیدها	فاز اول	فاز دوم				فاز سوم
		تعداد تکرار	میانگین*	انحراف معیار	ضریب تغییرات (cv)	رتبه	درصد توافق**
۳	هدر دادن زمان و انرژی دانشجویان و اعضای هیأت علمی	۶	۷/۷۲	۲/۲۷	۰/۲۹	۱	۹۳/۳۳
۱	ایجاد خطرات در رفت و آمدهای مکرر برای دانشجویان، کارکنان و اعضای هیأت علمی	۵	۷/۶۱	۱/۹۷	۰/۲۶	۲	۹۳/۳۳
۲	دور ماندن دانشجویان از فضای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه	۳	۷/۲۸	۱/۹۶	۰/۲۷	۳	۹۳/۳۳
۷	در صورت بروز حادثه و یا مشکل برای هر یک از دانشجویان، دسترسی به مراکز درمانی محدود و زمان‌بر است.	۳	۶/۸۳	۲/۵۷	۰/۳۸	۴	۹۳/۳۳
۶	کمتر شدن متقاضیان برای ورود به رشته‌های کشاورزی و منابع طبیعی	۸	۶/۷۸	۲/۳۴	۰/۳۶	۵	۱۰۰
۸	به حاشیه رفتن رشته کشاورزی نسبت به سایر رشته‌ها	۴	۶/۵۶	۲/۶۰	۰/۴۰	۶	۹۳/۳۳
۴	کاهش و افت کاری، تحصیلی و انگیزه دانشجویان، اعضای هیأت علمی و کارکنان	۷	۶/۱۱	۲/۰۰	۰/۳۳	۷	۹۳/۳۳
۵	فراموشی از برنامه‌ها و طرح‌های عمران و توسعه‌ای به‌واسطه دوری مکان	۲	۵/۴۷	۱/۹۱	۰/۳۵	۸	۹۳/۳۳
۹	توسعه‌ی بدون برنامه‌ریزی ساخت و ساز اداری و تأسیساتی در فضای طبیعی	۱	۴/۵۰	۲/۶۲	۰/۵۸	۹	۹۳/۳۳
۱۰	امکان تصرف اراضی دانشکده‌ها و ... توسط سایر ارگان‌ها	۱	۴/۳۳	۲/۹۳	۰/۶۸	۱۰	۹۳/۳۳
۱۱	تضعیف تولید علم به‌ویژه علوم جدید در زمینه‌ی کشاورزی و منابع طبیعی	۱	۳/۷۲	۲/۹۷	۰/۸۰	۱۱	۸۶/۶۶
	میانگین کل			۶/۰۸			

* این میانگین در طیف ۱۱تایی (صفر کمترین میزان موافقت تا ۱۰ بیشترین میزان موافقت) از نظر پاسخگویان به دست آمده است.

**حداقل درصد توافق قابل قبول ۷۵ درصد می‌باشد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

راهبرد، برنامه‌ای کلی و اساسی برای دستیابی به اهداف و مأموریت‌های اصلی سازمان است. راهبرد در سطوح کلان سازمان تعریف می‌شود (شورینی و همکاران، ۱۳۹۰). مفهوم راهبرد از یک طیف نسبتاً وسیع تشکیل یافته و واجد ماهیت، ویژگی و کارکرد منحصر به فردی است و از سه عنصر هدف، مسیر و ابزار تشکیل می‌شود؛ لذا ماهیت راهبرد از طیف هدف شروع و به الگو منتهی می‌شود که عامل اصلی در چگونگی تعیین آن، میزان اطلاعاتی است که از محیط درونی و بیرونی و آینده‌ی مورد نظر در اختیار می‌باشد. در خصوص ویژگی راهبرد، ذکر این نکته ضروری است که محیط‌گرایی و واقع‌گرایی است که در تبیین هدف‌های مناسب برای راهبرد، تعیین مسیر حرکت و پیش‌بینی ابزار مناسب برای تحقق هدف مؤثر واقع می‌شود (کاظمی و پالوج، ۱۳۹۰).

تحلیل SWOT ابزار مناسبی جهت برنامه‌ریزی راهبردی است و پایه‌ای برای شناسایی بهترین موقعیت‌ها در آینده می‌باشد. همچنین ماتریس SWOT شامل نقاط قوت و ضعف دورنی و فرصت‌ها و تهدیدهای بیرونی برای استخراج راهبردهای آینده است (Manteghi & Zohrabi, 2011). بر این اساس، با تعمق در نتایج به دست آمده، راهبردهای زیر ارائه گردید.

راهبردهای تهاجمی (SO)

۱ـ در اختیار داشتن فضای آزمایشگاهی و زمین زراعی بیشتر، فرصت مناسبی برای انجام کارهای آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی فراهم می‌سازد؛

۲ـ امکان تردد وسایل نقلیه سنگین و ادوات کشاورزی می‌تواند بهره‌مندی از درآمدهای جانبی فعالیت‌های زراعی و دامپروری را بالاتر ببرد؛

۳ـ دوری از محیط‌های آلوده شهری و هم‌جواری با طبیعت بکر کشاورزی و روستایی می‌تواند باعث آرامش بیشتر اعضای هیأت علمی و دانشجویان در محیط کار باشد؛

۴ـ نزدیکی دانشجویان به محیط روستایی و لمس مشکلات آن‌ها می‌تواند امکان برنامه‌ریزی جهت کارآفرینی، اشتغال و درآمدزایی آن‌ها را بالاتر ببرد و

۵ـ تخصصی‌تر شدن امکانات مختص کشاورزی و منابع طبیعی می‌تواند مطالعه مازاد و فعالیت‌های علمی دانشجویان را افزایش دهد.

راهبردهای رقابتی (ST)

۱ـ استفاده از امکانات آزمایشگاهی و زمین‌های زراعی برای جلوگیری از اتلاف وقت؛

۲ـ بهبود زیرساخت‌های این دانشکده‌ها و افزایش امکانات رفاهی، فرهنگی و اجتماعی برای جلوگیری از نیاز به رفتن به مراکز اصلی؛

۳ـ ایجاد ارتباط بهتر و بیشتر بین رشته‌های کشاورزی و منابع طبیعی برای تقویت یکدیگر و

۴ـ استفاده از طبیعت بکر محیط طبیعی دانشکده و هوای مناسب آن و دوری از هوای آلوده شهرها.

راهبردهای محافظه‌کارانه (WO)

۱ـ افزایش امکانات رفاهی و ورزشی در داخل دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی تا افراد کمتر نیازمند رفتن به داخل شهر باشند؛

۲ـ برگزاری نشست‌ها، همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی در داخل دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی برای ارتقای سطح علمی دانشجویان و اعضای هیأت علمی؛

۳ـ برگزاری اردوهای علمی و تفریحی برای تقویت روحیه دانشجویان و جلوگیری از افسردگی ناشی از حضور در محیط بسته؛

۴ـ استفاده از پتانسیل‌های درآمدزایی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی برای توسعه زیرساخت‌های این دانشکده‌ها؛

۵ـ ایجاد خوابگاه‌های با امکانات رفاهی مناسب جهت ساکن شدن دانشجویان جهت جلوگیری از رفت و آمدهای مکرر بین شهر و دانشکده و صرفه‌جویی در وقت آن‌ها؛

۶ـ تقویت و نظارت مستمر و دقیق بر رفتار و انگیزه استادان، همچنین برگزاری دوره‌های ضمن خدمت برای جلوگیری از افت کیفیت تدریس و

۷ـ ایجاد کانال‌های ارتباطی بین دانشجویان دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی با سایر رشته‌ها.

راهبردهای تدافعی (WT)

۱ـ افزایش امکانات رفاهی، اجتماعی و فرهنگی دانشکده‌ها برای جلوگیری از نیاز به رفت و آمدهای مکرر به دانشگاه و مراکز شهری؛

۲ـ افزایش کیفیت خدمات درمانی و سرویس‌های دانشکده‌ها برای بالا بردن امنیت دانشجویان، اعضای هیأت علمی و کارکنان؛

۳ـ بهبود زیرساخت‌های دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از لحاظ آموزشی، رفاهی و فرهنگی برای تقویت روحیه و انگیزه دانشجویان و جلوگیری از افسردگی و کمبود امکانات؛

۴ـ احداث خوابگاه‌های دانشجویی دخترانه و پسرانه در داخل دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی با امکانات رفاهی و امنیت کافی و

۵ـ در نظر گرفتن امتیازات ویژه برای دانشجویان قبولی با رتبه‌های ممتاز برای تشویق انتخاب این دانشکده‌ها جهت ادامه تحصیل.

پیش از این بیان شد که ماتریس SWOT ابزاری راهبردی جهت انطباق نقاط قوت و ضعف درونی با فرصت‌ها و تهدیدهای بیرونی است؛ بنابراین از طریق مقایسه‌ی این عوامل می‌توان چهار نوع راهبرد SO، ST، WO و WT ارائه داد (Manteghi & Zohrabi, 2011). در این مرحله، میانگین کل جدول‌های SWOT محاسبه شد و با توجه به این میانگین‌ها شکل یک طراحی گردید و همان‌گونه که در نگاره ۱ آمده است، راهبرد تدافعی WT، از دیدگاه پاسخگویان دارای بیشترین استقرار در میان راهبردهای دوری مکانی بود؛ یعنی راهبردی که هدف آن‌ها به حداقل رساندن زیان‌های ناشی از تهدیدها و نقاط ضعف می‌باشد. علاوه بر این، پس از راهبرد WT، راهبرد محافظه‌کارانه WO دارای بیشترین مقدار استقرار می‌باشد. این راهبرد به منظور استفاده از مزیت‌های بالقوه‌ای که در فرصت‌های محیطی نهفته است و برای جبران نقاط ضعف موجود مورد استفاده قرار می‌گیرد. محدوده‌ی راهبرد رقابتی ST از نظر پاسخگویان در مرتبه‌ی سوم قرار گرفت و در پایان راهبرد تهاجمی SO دارای کمترین مقدار استقرار بود.

همچنین، از تفاضل میانگین‌های T از O و همچنین W از S و تقاطع آن‌ها، نقطه‌ی مرکز ماتریس SWOT به دست می‌آید و نقطه مرکزی ماتریس SWOT در این پژوهش در ناحیه WT قرار گرفت که نشان دهنده وضعیت کنونی

دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی می‌باشد.

همان‌گونه که در نگاره ۱ آمده است، دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی از دیدگاه پاسخگویان در ناحیه راهبرد تدافعی ماتریس SWOT قرار گرفت و این وضعیت بیانگر این نکته است که دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی بیش از آن که دارای نقاط قوت یا فرصت باشد دارای نقاط ضعف و تهدید است. از آنجایی که انتقال این دانشکده‌های به داخل دانشگاه‌های اصلی نیازمند صرف هزینه‌های بسیار زیادی است و از آن گذشته این کار منجر به هدر رفتن هزینه‌های صرف شده در ساخت و تجهیز این دانشکده‌ها می‌شود؛ در نتیجه، باید راهکارهایی جهت رفع نقاط ضعف و تهدیدهای ناشی از دوری مکانی دانشکده‌های خارج از دانشگاه اندیشیده شده و نقاط قوت آن تقویت شوند و علاوه بر این از فرصت‌های به وجود آمده در این بین استفاده‌ی بهینه شود.

با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود از این پس جهت احداث دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی دوری مکانی مد نظر قرار گرفته و تا حد امکان این دانشکده‌ها در داخل دانشگاه‌های اصلی تأسیس شوند. همچنین جهت انجام عملیات میدانی کشاورزی، محیط‌هایی در خارج شهر در نظر گرفته شود تا دانشجویان جهت انجام عملیات میدانی به این محل‌ها بروند.

از آنجایی که گلخانه‌ها نسبت به زمین‌های کشاورزی و انجام عملیات میدانی فضای کمتری نیاز دارند در نتیجه پیشنهاد می‌شود، گلخانه‌هایی در داخل محیط دانشگاه‌ها با توجه به میزان فضای موجود آن‌ها برای انجام جلوگیری از هدر رفتن زمان، انرژی و هزینه‌ی دانشجویان و استادان جهت کار در گلخانه‌ها احداث شوند.

یکی از امکانات ضروری جهت انجام کارهای پژوهشی توسط اعضای هیأت علمی و دانشجویان کشاورزی و منابع طبیعی وجود آزمایشگاه‌های مجهز می‌باشد، پیشنهاد می‌شود جهت صرفه‌جویی در هزینه‌های ساخت آزمایشگاه‌های مورد نیاز دانشجویان برخی از گرایش‌های کشاورزی، از آزمایشگاه‌های سایر رشته‌های دانشگاه اصلی به صورت مشترک استفاده شود.

با توجه به این که یکی از نقاط ضعف مهم ناشی دوری مکانی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی از دانشگاه‌های اصلی، دور ماندن اعضای هیأت علمی و دانشجویان رشته‌های کشاورزی و منابع طبیعی از محیط دانشگاه، همایش‌ها، سمینارها و اجلاس‌های برگزار شده توسط دانشگاه می‌شود، در نتیجه پیشنهاد می‌شود این همایش‌ها، سمینارها و کنفرانس از طریق ویدئو کنفرانس به طور مستقیم در دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی پخش شود تا اعضای هیأت علمی و دانشجویان بتوانند از این اطلاعات و مطالب با اثربخشی بیشتری، بهره‌مند گردند.

از دیگر نقاط ضعف و تهدیدهای بیان شده توسط پاسخگویان تضعیف روحیه دانشجویان رشته‌های کشاورزی و منابع طبیعی و حتی افسردگی آن‌ها در اثر دوری از محیط‌های شهری و مراکز تفریحی شهری و دانشگاه بود. بر این اساس، لازم است امکانات رفاهی و ورزشی لازم فراهم گردد تا کارکنان، اعضای هیأت علمی و دانشجویان ساکن در خوابگاه‌های دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی خارج از شهر، بتوانند از این امکانات استفاده کنند و به این ترتیب تا حدودی از افسردگی و سرخوردگی دانشجویان و اعضای هیأت علمی این مراکز کاسته شود. ضمن آن‌که با توجه به در اختیار داشتن فضای کافی در بسیاری از دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی، با ایجاد چنین امکاناتی، فرصت آن فراهم می‌شود تا با توجه به محدودیت فضا برای مراکز اصلی دانشگاهی، به نوعی، از این منظر، این مراکز به دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی وابسته شوند.

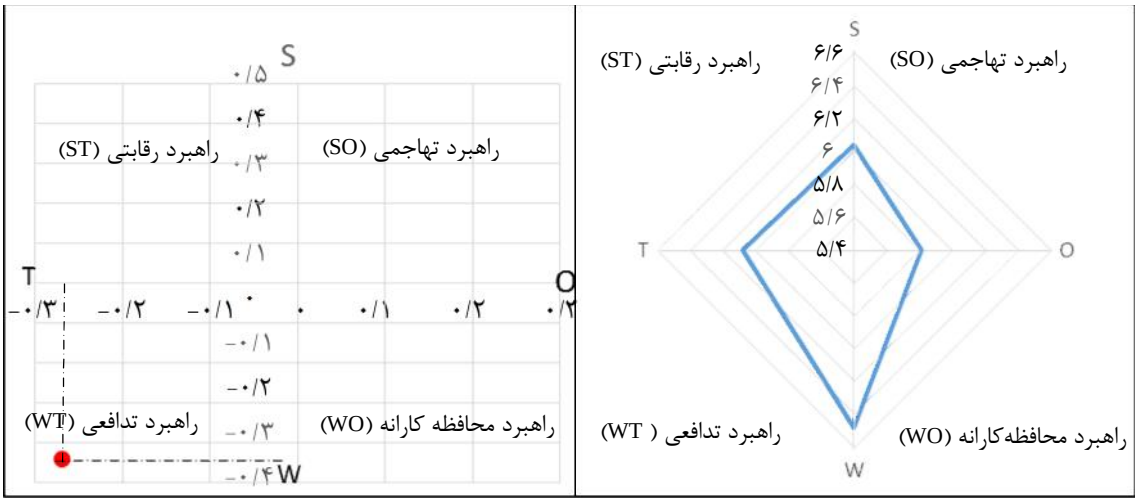

نگاره ۱ـ تبیین وضعیت راهبردهای دوری مکانی مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی از مراکز آموزشی اصلی وابسته در ماتریس SWOT

منابع

آزاده، ف.، و احمدیان، ص. (۱۳۷۲). سیر *تاریخ کشاورزی ایران*. تهران: معاونت ترویج و مشارکت مردمی جهاد سازندگی.

احمدوند، م.، نوری‌پور، م.، و شریف‌زاده، م. (۱۳۹۳). تعیین‌کننده‌های موفقیت تحصیلی: واکاوی مقایسه‌ای دانشجویان کارشناسی کشاورزی در دانشگاه یاسوج. *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران*، دوره ۱۰، شماره ۱، صص ۳۶ ـ ۱۹.

الماسی، ح.، حسن‌پور پازواری، م.، و سعیدی، ن. (۱۳۹۱). تدوین راهبرد گردشگری براساس ماتریس SWOT (مطالعه موردی: خوشه گردشگری شمال تهران). *فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی*، دوره ۵، شماره ۱، صص ۲۰۱ ـ ۱۹۳.

دیانی، م. ح.، و قاسمی تیتکانلو، ک. (۱۳۸۹). بررسی جایگاه آموزشی و پژوهشی کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد و سنجش تأثیر دو عامل فاصله مکانی و آگاهی بر میزان استفاده دانشجویان از آن کتابخانه. *فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی*، دوره ۱۴، شماره ۳، صص ۱۶۰ـ ۱۳۵.

زنگی‌آبادی، ع.، غلامی، ی.، و موسوی، ع. (۱۳۹۰). بررسی رویکرد بازآفرینی شهری با استفاده از مدل SWOT نمونه موردی؛ بافت مرکزی شهر مشهد. *فصلنامه علمی ـ پژوهشی انجمن جغرافیای ایران*، دوره ۹، شماره ۳۰، صص ۷۶ ـ ۵۷.

سهرابی، ا.، بردبار، ح.، و نوری، ح. (۱۳۹۱). بررسی وضعیت همگامی دانشگاه‌های دولتی ایران با توسعه‌ی پایدار بر اساس الگوی FLA. *مدیریت در دانشگاه اسلامی ۱*. دوره ۱، شماره ۱، صص ۱۹۵ ـ ۱۷۱.

شورینی، س. خ.، ناظمی، ج.، البرزی، م.، و سلیمیان، ح. (۱۳۹۰). الگویی برای همسویی راهبرد عملیات و راهبرد کسب و کار در سازمانهای تولیدی ایران. *مطالعات مدیریت راهبردی*، دوره ۱۳۹۰، شماره ۶، صص ۱۶۳ ـ ۱۴۱.

عباسی، م.، و ربیعی، ح. (۱۳۹۱). ارائه‌ی رویکردی سیستماتیک و هدفمند به انتخاب مکان سازمان‌ها و صنایع امنیتی ـ نظامی در قالب کارگروهی با رویکرد پدافند غیرعامل. *فصلنامه مدیریت نظامی*، دوره ۴۸، شماره ۱۲، صص ۱۹۶ ـ ۱۵۹.

غزانی، ع. (۱۳۹۴). نقش سرمایه اجتماعی در توسعه گردشگری طبیعی مردم نهاد در استان مازندران. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه تربیت مدرس.

فرقانی، ع.، یزدان‌شناس، ن.، و آخوندی، ع. ر. (۱۳۸۶). ارائه چارچوبی برای مکان‌یابی مراکز صنعتی در سطح ملی همراه با مطالعه موردی. *نشریه دانش مدیریت*، دوره ۲۰، شماره ۷۷، صص ۱۰۴ ـ ۸۱.

فلاح‌حقیقی‌صیقلانی، ن.، بیژنی، م.، کرمی، غ.، و زند، م. (۱۳۹۶). تأثیر ابعاد ساختاری‌ـتشکیلاتی بر کارآفرینی در دانشکده‌های کشاورزی منطقه ۵ دانشگاه آزاد اسلامی. *تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران*. دوره ۴۸، شماره ۷۷، صص۱۰۷ـ۹۳.

کاظمی، س. ح.، و پالوج، م. (۱۳۹۰). ارزیابی راهبردهای بخش کشاورزی در چهار برنامه پنج ساله توسعه. *تحقیقات اقتصاد کشاورزی. دوره ۳، شماره ۴، صص ۶۵ ـ ۳۹.*

محمدی‌ده‌چشمه، م.، و زنگی‌آبادی، ع. (۱۳۸۶). امکان‌سنجی توانمندسازی اکوتوریسم استان چهارمحال و بختیاری به روش SWOT. *مجله محیط‌شناسی*، دوره ۳۴، شماره ۴۷، صص ۱۰ ـ ۱.

مطهری‌نژاد، ح.، و احمدی‌ده‌قطبی، م. (۱۳۹۳). عوامل مؤثر بر وفاداری دانشجو: رویکرد بازاریابی رابطه‌مند. *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش*، دوره ۲۰، شماره ۳، صص ۱۴۰ ـ ۱۲۱.

نجفی، ن.، برادران، م.، و غنیان، م. (۱۳۹۰). عوامل مؤثر بر ایجاد انگیزه یادگیری از دیدگاه دانشجویان کارشناسی‌ارشد دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین. *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران*، دوره ۷، شماره ۲، صص ۱۰۳ـ ۹۳.

نعیمی، ا.، و صدیقی، ح. (۱۳۹۲). شناسایی ابعاد راهبردی توسعه‌ی روستایی در ایران: دیدگاه صاحب‌نظران دانشگاه‌های تربیت مدرس و تهران. *فصلنامه روستا و توسعه*. دوره ۱۶، شماره ۲، صص ۶۲ـ۴۵.

Badri, M. A. (2007). Dimensions of industrial location factors: review and exploration. *Journal of Business and Public Affairs*, 1(2), 1-26.

Bijani, M., and Hayati, D. (2011). Water conflict in agricultural system in Iran: A human ecological analysis. *Journal of Ecology and Environmental Sciences*, 2 (2), 27-40.

Brook, L. E. (2011). *From farming to farm holidays: the evolution of agricultural education and the specialist colleges in the UK*. Ph.D. Dissertation. Institute of Education, University of London.

Manteghi, N., and Zohrabi, A. (2011). A proposed comprehensive framework for formulating strategy: A hybrid of balanced scorecard, SWOT analysis, porter's generic strategies and Fuzzy quality function deployment. *Proceeded-Social and Behavioral Sciences*, 15, 2068-2073.

Moradi, H., Bijani, M., Shaban Ali Fami, H., Fallah Haghighi, N., Tamadon, A. R., and Moradi. A. R. (2011). analysis of effective components on professional development of agricultural extension agents in Kermanshah Province in Iran. *Journal of Food, Agriculture & Environment*, 9 (3&4), 803-810.

Namdar. R., and Sadighi. H. (2013). Investigation of major challenges of rural development in Iran utilizing Delphi technique. *Journal of Agricultural Science and Technology (JAST)*. 15, 445- 455.

Outlying of Agriculture and Natural Resources Higher Education Institutions from Central Campuses: Challenges and Strategies

F. Majidi and M. Bijani[*1]

(Received: May, 21. 2016; Accepted: Nov, 13. 2016)

Abstract

Many agricultural and natural resources higher education institutions, because of the need to farmlands, greenhouses and laboratories are located outside the cities, away from the confines of their main centers (academic affiliated educational centers). This trend, despite having some of the above benefits, has been caused dissatisfaction and consequently decrease the interest and desire of the faculty members, staff and some students for choice to work and study in such centers. Therefore, the purpose of this research was to analyze strategies towards distant place of agriculture and natural resources higher education institutions from the academic affiliated educational centers. This applied descriptive research in terms of research methodology paradigm is a qualitative inquiry, was conducted using a classic Delphi technique. The research sample whose were chosen by purposive sampling method are faculty members and Ph.D. students with agriculture and natural resources majors that somehow are involved with outlying from their main academic centers. In this way, the most important strengths, weaknesses, opportunities and threats were known as perceived by respondents and at the end all four rates averages were calculated with SWOT analysis matrix. The resultant SWOT matrix analysis is located in the area of WT (defensive strategy). Accordingly, it is better stop building and establish colleges of agriculture and natural resources in the outside the main campus and is necessary measures be used to overcome the weaknesses and threats for those which are away from the main universities and academic centers. At the end, suggested strategies have been presented.

Keywords: Outlying, Agriculture and Natural Resources Higher Education Institutions, SWOT, Delphi Technique.

[1] Former M.Sc. Student and Assistant Professor, respectively, Department of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (T.M.U.), Tehran, Iran.

* Corresponding Author, Email: mbijani@modares.ac.ir